

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2018

o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

PŘÍSTUPNOST INTERNETOVÝCH STRÁNEK A MOBILNÍCH APLIKACÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon zpracovává příslušný předpis Evropské unie¹⁾ a upravuje přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinnými subjekty a působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“).

(2) Tento zákon se vztahuje na internetové stránky a mobilní aplikace spravované povinným subjektem.

(3) Tento zákon se nevztahuje na obsah internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinným subjektem, kterým je

- a) mapa a související on-line služba; v případě mapy určené k navigačním účelům však musí být digitální formou splňující požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací poskytnuto náhradní uživatelské řešení,
- b) znázornění položky sbírky kulturního dědictví, a to v případě neslučitelnosti požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací s potřebou zachovat položku sbírky kulturního dědictví nebo pravost jejího znázornění anebo v případě nedostatku vybavení na převod textu z rukopisů nebo jiných položek sbírek kulturního dědictví na obsah internetových stránek a mobilních aplikací splňující požadavky na jejich přístupnost,
- c) archiválie,
- d) mediální soubor s časovou dimenzí vysílaný v reálném čase.

(4) Tento zákon se nevztahuje na obsah internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinným subjektem, který povinný subjekt přejímá z jiného zdroje, pokud není financován povinným subjektem nebo vytvářen povinným subjektem anebo pod kontrolou povinného subjektu.

CELEX 32016L2102

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru.

§ 2

Vymezení některých pojmů

V tomto zákoně se rozumí

- a) mobilní aplikací programové vybavení, jež je navrženo a vytvořeno povinným subjektem nebo pro něj tak, aby jej mohla veřejnost používat na mobilních zařízeních, jako jsou chytré telefony a tablety; mobilní aplikací není programové vybavení, jímž je mobilní zařízení přímo ovládáno,
- b) mediálním souborem s časovou dimenzí zvukový záznam, obrazový záznam a zvukově obrazový záznam a tyto záznamy v kombinaci s interaktivními prvky,
- c) položkou sbírky kulturního dědictví kulturní památka, sbírkový předmět tvořící sbírku muzejní povahy, knihovní dokument a předmět kulturní hodnoty.

CELEX 32016L2102

§ 3

Povinný subjekt

(1) Povinným subjektem se rozumí

- a) stát,
- b) územní samosprávný celek,
- c) právnícká osoba zřízená zákonem,
- d) právnícká osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právníckou osobou podle písmene c), pokud
 - 1. byla zřízena nebo založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a
 - 2. je financována převážně státem, územním samosprávným celkem nebo právníckou osobou podle písmene c) nebo podléhá řídicímu dohledu státu, územního samosprávného celku nebo právnícké osoby podle písmene c) anebo je v jejím správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, územním samosprávným celkem nebo právníckou osobou podle písmene c),
- e) právnícká osoba
 - 1. zřízená nebo založená za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a
 - 2. financovaná převážně státem, územním samosprávným celkem nebo právníckou osobou podle písmene c) nebo d) nebo podléhající řídicímu dohledu státu, územního samosprávného celku nebo právnícké osoby podle písmene c) nebo d) anebo v jejímž správním, řídicím nebo dozorčím orgánu je více než polovina členů jmenována státem, územním samosprávným celkem nebo právníckou osobou podle písmene c) nebo d),
- f) dobrovolný svazek obcí,
- g) vysoká škola, škola a školské zařízení a
- h) kvalifikovaný správce systému elektronické identifikace.

(2) Povinným subjektem není Česká televize a Český rozhlas.

(3) Vysoká škola, škola a školské zařízení jsou povinným subjektem, pouze jde-li o obsah internetových stránek, který je vysoká škola, škola nebo školské zařízení povinna zveřejňovat na svých internetových stránkách podle jiného právního předpisu v rámci výkonu působnosti v oblasti veřejné správy na úseku školství, vědy, výzkumu, vývoje, inovací, jiné tvůrčí činnosti a péče o děti a mládež nebo podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Věta první se na obsah mobilních aplikací vysoké školy, školy a školského zařízení použije obdobně.

CELEX 32016L2102

§ 4

Zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací

Povinný subjekt zajistí, aby jím spravované internetové stránky a mobilní aplikace byly přístupné, a to tím, že je pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením, učiní vnímatelnými, ovladatelnými, srozumitelnými a stabilními.

CELEX 32016L2102

§ 5

Zajištění přístupnosti internetových stránek

(1) Má se za to, že internetové stránky jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní, pokud splňují požadavky harmonizované normy nebo jejích částí, na které byl v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněn odkaz podle čl. 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102.

(2) Nejsou-li v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části podle odstavce 1, má se za to, že internetové stránky jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní, pokud splňují požadavky evropské normy EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). V případě postupu podle čl. 6 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 se namísto evropské normy podle věty první použije evropská norma stanovená tímto postupem.

CELEX 32016L2102

§ 6

Zajištění přístupnosti mobilních aplikací

(1) Má se za to, že mobilní aplikace jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní, pokud splňují požadavky harmonizované normy nebo jejích částí, na které byl v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněn odkaz podle čl. 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102.

(2) Nejsou-li v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části podle odstavce 1, má se za to, že mobilní aplikace jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní, pokud splňují požadavky prováděcích aktů Evropské komise stanovících technické specifikace nebo jejich částí podle čl. 6 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102.

(3) Nejsou-li přijaty prováděcí akty Evropské komise stanovící technické specifikace podle odstavce 2, má se za to, že mobilní aplikace jsou vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní, pokud splňují požadavky evropské normy EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). V případě postupu podle čl. 6 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 se namísto evropské normy podle věty první použije evropská norma stanovená tímto postupem.

CELEX 32016L2102

§ 7

Nepřiměřená zátěž

(1) Povinný subjekt zajistí přístupnost jím spravovaných internetových stránek a mobilních aplikací v míře, která mu nezpůsobí nepřiměřenou zátěž.

(2) Povinný subjekt posuzuje, zda mu plnění požadavků podle § 4 až 6 působí nepřiměřenou zátěž.

(3) Povinný subjekt při posuzování míry nepřiměřené zátěže zohlední

- a) svou velikost, povahu a své zdroje a
- b) své odhadované náklady a přínosy ve vztahu k očekávanému přínosu pro uživatele internetových stránek a mobilních aplikací, zejména pro osoby se zdravotním postižením, přičemž zohlední četnost a dobu využití internetové stránky a mobilní aplikace.

(4) Povinný subjekt, kterému plnění požadavků podle § 4 až 6 působí nepřiměřenou zátěž, poskytne, je-li to možné, uživateli jím spravované internetové stránky a mobilní aplikace, kterých se nepřiměřená zátěž týká, náhradní řešení pro využití obsahu této internetové stránky a mobilní aplikace.

CELEX 32016L2102

§ 8

Prohlášení o přístupnosti

(1) Povinný subjekt na všech jím spravovaných internetových stránkách v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje prohlášení o přístupnosti internetové stránky, které obsahuje

- a) sdělení, v jakém rozsahu internetová stránka splňuje požadavky podle § 4 a 5,
- b) důvod, pro který internetová stránka nesplňuje požadavky podle § 4 a 5, a případné náhradní řešení podle § 7 odst. 4, a
- c) informaci o postupu, vznikne-li důvodné podezření, že internetová stránka nesplňuje požadavky podle § 4 a 5 nebo že je důvod podle písmene b) neopodstatněný, včetně možnosti podat podnět vůči příslušným státním orgánům.

(2) Povinný subjekt může splnit povinnost podle odstavce 1 rovněž tak, že prohlášení o přístupnosti jím spravovaných internetových stránek v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje na některé z jím spravovaných internetových stránek a na ostatních jím spravovaných internetových stránkách umístí odkaz na toto prohlášení.

(3) Povinný subjekt na některé z jím spravovaných internetových stránek v přístupném formátu zveřejní a aktualizuje prohlášení o přístupnosti jím spravovaných mobilních aplikací, které obsahuje

- a) seznam mobilních aplikací,
- b) sdělení, v jakém rozsahu mobilní aplikace splňují požadavky podle § 4 a 6,
- c) důvod, pro který mobilní aplikace nesplňují požadavky podle § 4 a 6, a případné náhradní řešení podle § 7 odst. 4, a
- d) informaci o postupu, vznikne-li důvodné podezření, že mobilní aplikace nesplňuje požadavky podle § 4 a 6 nebo že je důvod podle písmene c) neopodstatněný, včetně možnosti podat podnět vůči příslušným státním orgánům.

(4) Prohlášení o přístupnosti odpovídá vzoru stanovenému prováděcím aktem Evropské komise vydaným podle čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102, je-li přijat.
CELEX 32016L2102

§ 9 Podnět k nápravě

Každý může učinit vůči povinnému subjektu podnět požadující nápravu, jestliže má důvodné podezření, že internetová stránka nebo mobilní aplikace spravovaná povinným subjektem nesplňuje požadavky podle § 4 až 6 nebo že je důvod podle § 8 odst. 1 písm. b) nebo § 8 odst. 3 písm. c) neopodstatněný. Ustanovení zákona upravujícího právo petiční upravující podání a vyřízení petice se použije obdobně na podání a vyřízení podnětu.
CELEX 32016L2102

§ 10 Působnost ministerstva

Ministerstvo

- a) kontroluje, zda povinné subjekty dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem,
 - b) sleduje postupem stanoveným prováděcím aktem podle čl. 8 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102, zda internetové stránky a mobilní aplikace spravované povinnými subjekty splňují požadavky podle § 4 až 6.
- CELEX 32016L2102

§ 11 Kontrola dodržování povinností povinných subjektů

Zjistí-li ministerstvo při kontrole podle § 10 písm. a) u povinného subjektu nedostatky v dodržování povinností stanovených tímto zákonem, uloží povinnému subjektu, aby přijal opatření k nápravě. Povinný subjekt přijme opatření k nápravě ve lhůtě stanovené ministerstvem, která nesmí být delší než 6 měsíců.
CELEX 32016L2102

§ 12 Zpráva o výsledku sledování přístupnosti

Ministerstvo podává Evropské komisi každé 3 roky za podmínek stanovených v prováděcím aktu podle čl. 8 odst. 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 zprávu o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací podle § 10 písm. b). Ministerstvo zveřejní zprávu na svých internetových stránkách.
CELEX 32016L2102

§ 13 Přechodná ustanovení

(1) Ustanovení § 4, 5, 7 a 8 se na internetové stránky spravované povinným subjektem zveřejněné před 23. zářím 2018 použijí od 23. září 2020.

(2) Ustanovení § 4, 5, 7 a 8 se na internetové stránky spravované povinným subjektem zveřejněné od 23. září 2018 použijí od 23. září 2019.

(3) Ustanovení § 4 a § 6 až 8 se na mobilní aplikace spravované povinným subjektem použijí od 23. června 2021.

(4) Tento zákon se nevztahuje na obsah internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinným subjektem, kterým je předtočený mediální soubor s časovou dimenzí zveřejněný před 23. zářím 2020.

(5) Tento zákon se nevztahuje na obsah internetových stránek spravovaných povinným subjektem, které nejsou určeny veřejnosti, pokud byly zveřejněny pro jejich uživatele před 23. zářím 2019 a pokud neprojdou podstatnou změnou.

(6) První zprávu o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací ministerstvo podá podle § 12 Evropské komisi do 23. prosince 2021. Tato zpráva obsahuje

- a) popis mechanismu pro účely konzultací s příslušnými zúčastněnými stranami ohledně přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací,
- b) popis postupů pro zveřejnění veškerého vývoje v oblasti politiky přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací,
- c) informaci o zkušenostech a poznacích z uplatňování pravidel o souladu s požadavky podle § 4 až 6 a
- d) informaci o činnostech v oblasti odborné přípravy a zvyšování povědomí.

(7) Po dobu 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona platí pro internetové stránky spravované povinným subjektem podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) zveřejněné před 23. zářím 2018 právní úprava stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

(8) Po dobu 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona platí pro internetové stránky spravované povinným subjektem podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) zveřejněné od 23. září 2018 právní úprava stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

CELEX 32016L2102

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o informačních systémech veřejné správy

§ 14

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 517/2002 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 190/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona

č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 368/2016 Sb., zákona č. 104/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb. a zákona č. 251/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 2 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) a h) se označují jako písmena f) a g).

2. V § 12 odst. 1 se písmeno d) zrušuje.

Dosavadní písmena e) až i) se označují jako písmena d) až h).

ČÁST TŘETÍ

ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 15

Vyhláška č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), se zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

§ 16

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 23. září 2018.

(2) Ustanovení § 3 odst. 3 pozbývá platnosti dnem 31. prosince 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Problematika přístupnosti informací a služeb je důležitou součástí rozvoje elektronizace veřejného sektoru. Cílem zajišťování přístupnosti informací a služeb je umožnit rovnoprávný přístup ke všem informacím a službám poskytovaným v elektronické podobě i osobám se specifickými potřebami, zejména osobám se zdravotním postižením. Osoby se zdravotním postižením jsou mnohdy vystaveny sociálním a informačním bariérám, a mají tak ztížený přístup k informacím a službám. Přitom s informacemi a službami v elektronické podobě se osobám se zdravotním postižením pracuje daleko lépe než s informacemi a službami v podobě listinné.

Jedním ze základních principů moderní společnosti a moderního sociálně spravedlivého státu je nastavení rovných podmínek a rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a zabránění jejich diskriminaci.

Pro osoby se zdravotním postižením (ale nejen pro ně) je při práci s veškerými druhy informací a služeb na internetu zcela klíčová jejich přístupnost. Jsou-li informace a služby přístupné, mohou s nimi prostřednictvím asistivních technologií a specializovaných programů pracovat i osoby se zdravotním postižením. Proto je přístupnost informací a služeb klíčovou oblastí tzv. „governance accessibility“ a jedná se o důležitou oblast elektronizace nejen veřejného sektoru, ale obecně elektronizace služeb na všech úrovních.

V právním řádu České republiky se problematiky přístupnosti informací a služeb dotýká zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jehož § 5 odst. 2 písm. f) stanovuje, že orgány veřejné správy jsou v rámci informačních systémů veřejné správy povinny postupovat při uveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup tak, aby byly informace související s výkonem veřejné správy uveřejňovány ve formě, která umožňuje, aby se s těmito informacemi v nezbytném rozsahu mohly seznámit i osoby se zdravotním postižením. Formu uveřejnění informací pak stanovuje prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti).

Oblast přístupnosti mobilních aplikací není v současné době v právním řádu České republiky řešena. Na mezinárodní úrovni jsou vypracovány základní principy pro přístupnost mobilních aplikací (MAAP) a pro každou platformu existují specifické návody pro vývojáře, ovšem žádné z nich nejsou v tuto chvíli v právním řádu implementovány.

Právo na přístupnost informací a služeb je dále obecně zakotveno zejména v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, vyhlášené ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010 Sb. m. s., jíž je Česká republika, jakožto člen Organizace spojených národů vázána. Lze také dovodit, že zajištění přístupnosti informací a služeb je nutným principem pro zabránění diskriminace osob se zdravotním postižením.

Ministerstvo vnitra provedlo v roce 2014 analýzu současného právního stavu v dané oblasti, jejímž výstupem byl dokument „Vyhodnocení dosavadního regulačního rámce pro oblast přístupnosti a nástin principů pro stanovení nového regulačního rámce“, který obsahuje jak faktickou analýzu stavu de lege lata, tak návrhy nového právního rámce, a dále též zhodnocení stavu přístupnosti informací a služeb a nejčastější problémy spolu s jejich příčinami. Z analýzy i z dlouhodobé konzultační a poradenské praxe plyne, že největšími problémy současného stavu jsou:

- problém s toliko „nezbytně nutným“ rozsahem, se kterým jsou osoby se zdravotním postižením seznamovány,
- nejasný rozsah povinnosti přístupnosti internetových stránek,
- rozdělení pravidel dle jejich povinného naplnění,
- pravidla neodpovídající moderním standardům přístupnosti informací a služeb,
- přílišná orientace pravidel na statické internetové stránky.

Přesto, že problematiku přístupnosti informací a služeb částečně řeší § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 365/2000 Sb., v praxi se vyskytují problémy. Právní úprava požadavků na technickou přístupnost internetových stránek se dnes jeví jako téměř překonaná a neodpovídá technologickým možnostem pro internetové stránky ani asistivním programům umožňujícím osobám se zdravotním postižením pracovat s internetovými stránkami. Nejčastěji se opakujícími problémy jsou:

- nedostatečná přístupnost obsahu,
- nepřístupné dokumenty,
- chybějící či nevhodné textové alternativy grafických prvků,
- nesprávné či nevhodné použití nadpisů,
- odkazy, jejichž označení nedává uživatelům smysl,
- špatná orientace ve velkém množství dat,
- CAPTCHA [CAPTCHOU se rozumí technologie, jejímž cílem je odlišit člověka od robota, využívaná jako bezpečnostní prvek při registraci a přihlašování k účtům, ale i ke vstupu na některé internetové stránky nebo jejich části. Pro osoby se zdravotním postižením a s mentálním postižením může být tato technologie problematická, protože je do značné míry závislá na schopnosti abstraktní vizuální představivosti (nejčastěji se jedná o písmena zamlžená do grafických obrazců). CAPTCHU lze vybudovat jako přístupnou, je však potřeba užít technologii, která nezabrání jejímu používání osobám se zdravotním postižením.],
- nepřístupný Flash.

Z části lze tyto problémy přisoudit technické zastaralosti a nemodernosti pravidel a souvisejících metodik. Internetové stránky je potřeba učinit dynamičtějšími, čehož lze dosáhnout modernizací požadavků na přístupnost internetových stránek, a to zejména implementací mezinárodního rámce WCAG 2.0 (vizte níže).

Přístupnost mobilních aplikací veřejného sektoru není v současné době nijak systémově řešena. Jedním z důvodů je skutečnost, že mobilní aplikace nejsou ve veřejném sektoru téměř využívány. Existují mezinárodně uznávané základní principy přístupnosti mobilních aplikací (MAAP), které jsou pro jednotlivé platformy rozpracovány do tzv. „guidelines“, tedy návodů pro vývojáře, a dnes již pro určité platformy existují i konkrétní postupy a nástroje pro kontrolu jejich přístupnosti. Každá mobilní platforma má však technické postupy odlišné.

Obecně lze konstatovat, že nejen v rámci veřejného sektoru, ale i v rámci komerčního sektoru se přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací stává respektovaným požadavkem. Veřejný sektor je však dosud limitován zejména poněkud zastaralými technickými pravidly přístupnosti informací a služeb.

Současný právní stav podporuje zabraňování diskriminace osob se zdravotním postižením tím, že pro značnou část klíčových informací veřejného sektoru stanoví obecnou povinnost přístupnosti, nicméně nečiní tak pro všechny informace. Při uveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup má být postupováno tak, aby byly informace související s výkonem veřejné správy uveřejňovány ve formě, která umožňuje, aby se s těmito informacemi „v nezbytném rozsahu“ mohly seznámit i osoby se zdravotním postižením, přičemž nikdo nemá právo posuzovat, k jakým informacím mají mít tyto osoby na rovnoprávném základě přístup. Technická pravidla přístupnosti informací stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb. se dnes jeví již jako technologicky zastaralá, nezohledňující potřebu všech skupin osob se zdravotním postižením a neodpovídající moderním technickým trendům.

Ačkoliv existující právní úprava není diskriminačního charakteru, může leckdy navodit domněnku, že některé informace jsou důležitější než jiné, a proto je s nimi nutné uživatele seznámit. Ono využití „nezbytného rozsahu“ dává možnost orgánům veřejné správy bez jakéhokoliv omezení a kontroly fakticky omezit přístup k informacím osobám se zdravotním postižením. Za použití tohoto mechanismu byla Česká republika v této souvislosti v minulosti již kritizována. Proto je vhodné při přípravě nové právní úpravy postupovat tak, aby byly nedostatky vedoucí k potenciální nepřímé diskriminaci osob se zdravotním postižením odstraněny.

Současná a ani navrhovaná právní úprava není diskriminační ani nemá dopad na rovnost mužů a žen, neboť přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací má být zajišťována bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, sexuální orientaci a náboženské vyznání.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Účelem navrhované právní úpravy je především transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (dále jen „směrnice“) do českého právního řádu.

Směrnice upravuje zejména tyto oblasti:

- harmonizaci v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací u subjektů veřejného sektoru,
- harmonizaci požadavků na nástroje pro tvorbu internetových stránek a mobilních aplikací,
- zajištění jednotného monitorování stavu přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací,
- osvětovou a konzultační činnost.

Cílem směrnice je zajistit, aby internetové stránky a mobilní aplikace subjektů veřejného sektoru byly přístupnější na základě společných požadavků na jejich přístupnost.

Ministerstvo vnitra při přípravě návrhu zákona postupovalo v souladu se svými dlouhodobými cíli a s principy pro nový právní rámec, které jsou uvedeny v analýze stávajícího stavu. Těmito principy jsou především vybudování tak obecného rámce, aby bylo dosaženo deklarovaného cíle, a to:

- dosažení maximální přístupnosti informací poskytovaných povinnými subjekty,
- nastavení takového technického prostředí, aby osoby se zdravotním postižením mohly s internetovými stránkami, aplikacemi (včetně těch mobilních) a jejich obsahem pracovat co nejvíce rovnoprávně,
- stanovení právní jistoty pro posílení konkurenceschopnosti a sjednocení požadavků na tvůrce a poskytovatele technologií, které jsou pro vytváření a správu obsahu internetových stránek a mobilních aplikací využívány.

Předkládá se tedy návrh zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kterým se principy a povinnosti stanovené výše uvedenou směrnicí transponují do národního právního řádu.

Lze konstatovat, že základními potřebami a požadavky se od sebe jednotlivé skupiny osob se zdravotním postižením liší a liší se také způsoby práce s informacemi:

Osoby s pohybovým postižením

- Principy práce: Osoby s pohybovým postižením většinou nejsou omezeny při práci s technikou. Existují ale osoby, které při práci s technikou využívají specifické periferie pro ovládání počítače.
- Základní potřeby:
 - Elektronizace omezuje nutnost osobního vyřizování záležitostí, a to na většinou stále fyzicky bariérových úřadech, tedy elektronizace jako taková má pro tyto osoby velice pozitivní přínos.
 - Pokud jsou informace a služby přístupné, dokážou je tyto osoby lépe ovládat pro ně obvyklým způsobem a s využitím specifických periferií.

Osoby se zrakovým postižením

- Principy práce: Osoby se zrakovým postižením nedokážou vnímat vizuální informaci, ale u přístupných zařízení je to nikterak neomezuje.
 - Pracují se standardní technikou, ale využívají speciální asistivní programy.
 - Pracují buď s hlasovým výstupem (předčítání umělým hlasem), nebo s braillovým řádkem (hmatový výstup na speciálním hardware).
 - Zcela nevidomé osoby využívají odečítač obrazovky, který jim zprostředkuje veškeré přístupné informace z obrazovky zařízení.
 - Slabozraké osoby využívají speciální zvětšovací software, který umí zvětšovat objekty na obrazovce, ale třeba i upravit barevné schéma, kontrast, zvýraznit aktivní prvek apod.
- Základní potřeby:
 - Potřebují technicky přístupné informace.
 - Jakákoliv významná informace musí být reprezentována textem (např. u obrázků a videí).
 - Velký důraz na požadavky na přístupnost obsahu internetových stránek a mobilních aplikací, na jejich designovou přístupnost, navigaci a ovladatelnost.

Osoby se sluchovým postižením

- Principy práce: Osoby se sluchovým postižením pracují se standardní technikou, nedokážou vnímat zvuk a nemusí pro ně být informace vždy srozumitelná.
 - Velká diference schopností a informační gramotnosti podle míry postižení.
 - Některé osoby neovládají český jazyk a nedokážou zpracovat psané informace.
 - Většinou je jejich primárním komunikačním jazykem znakový jazyk.
- Základní potřeby:
 - Většinou stačí srozumitelný česky psaný text, ale jsou i výjimky.
 - Pro některé je nutností komunikovat výhradně ve znakovém jazyce.
 - Velký důraz na alternativní sdělení audioinformací (titulky, skryté titulky, překlad do znakového jazyka apod.).
 - Využívají specializované nástroje pro anotace zvuků v systému a aplikacích a také pro přepis mluveného slova do textu.

Osoby s kognitivním postižením

- Principy práce: Závisí na míře jejich kognitivních funkcí a na schopnostech v dané chvíli. Většinou jsou osoby s kognitivním postižením schopny, byť omezeně, pochopit, vnímat a využívat standardní techniku.
- Základní potřeby:
 - Velký důraz na alternativní sdělování obsahu.
 - Jednoduché sdělení informace (piktogramy apod.).

Je nutno připomenout, že ve velkém množství případů jsou tyto osoby osobami s kombinovaným postižením, tedy například se znakovým i sluchovým postižením. Z toho plyne, že veškeré potřeby je nutno považovat za důležité, neboť pro jednoho uživatele může být vzhledem k více hendikepům důležitých více věcí.

Přístupnost informací a služeb je zejména technickým problémem. Aby se dalo hovořit o přístupnosti informací a služeb, musí být respektovány principy práce pro osoby se zdravotním postižením a musí být vyhověno takovým technickým požadavkům, aby bylo možno vykonávat práci zcela standardně, a to s využitím více smyslů či technik práce. Například obrázkový dokument je pro běžně vidícího člověka přístupný, protože jeho obsah vidí na obrazovce a je schopen si jej přečíst. Pro nevidomého je však pouhý obraz nepřístupný, neboť si jej nemůže přečíst, a proto potřebuje mít k dispozici textovou prezentaci obsahu. Naopak složité psané texty mohou být nepřístupné pro osoby neslyšící, pokud neumí český psaný jazyk a nejsou schopny psaný český jazyk komplexně pochopit. Tyto osoby proto potřebují například video s překladem do znakového jazyka. Níže je uvedeno schéma základních principů přístupnosti informací a služeb dle jednotlivých dotčených skupin. Tyto principy pocházejí z příslušných mezinárodních norem.

Pro internetové stránky (a aplikace)

Web content accessibility guidelines (WCAG2)

- Princip 1: Vnímatelnost – Informace a součásti uživatelských rozhraní musí být prezentovány tak, aby je uživatelé byli schopni vnímat
 - Pravidlo 1.1 Textové alternativy: Každý netextový obsah má definovanou textovou alternativu.
 - Pravidlo 1.2 Multimediální prvky s časovou dimenzí: Multimediální prvky s časovou dimenzí opatřete alternativami.

- Pravidlo 1.3 Přizpůsobitelné: Vytvořte obsah, který lze prezentovat více způsoby (např. zjednodušený vzhled), aniž by přitom došlo ke ztrátě informací či narušení struktury.
- Pravidlo 1.4 Rozlišitelné: Usnadněte uživatelům slyšet a vidět obsah včetně odlišení popředí od pozadí.
- Princip 2: Ovladatelnost – Všechny součásti uživatelského rozhraní a všechny navigační prvky musí být ovladatelné
 - Pravidlo 2.1 Přístupnost z klávesnice: Zajistěte, aby všechny funkce byly dostupné z klávesnice.
 - Pravidlo 2.2 Dostatek času: Poskytněte uživateli dostatek času k přečtení obsahu a práci s ním.
 - Pravidlo 2.3 Záchvaty: Vynechte z prezentace takové prvky, u nichž je známo, že mohou vyvolat záchvat.
 - Pravidlo 2.4 Snadná navigace: Usnadněte uživatelům navigaci, hledání konkrétního obsahu a určování aktuální pozice.
- Princip 3: Srozumitelnost – Informace a ovládání uživatelského rozhraní musí být srozumitelné
 - Pravidlo 3.1 Čitelné: Ujistěte se, že textový obsah je čitelný a srozumitelný.
 - Pravidlo 3.2 Intuitivní: Ujistěte se, že vzhled a ovládání vašich stránek je intuitivní.
 - Pravidlo 3.3 Pomoc při zadávání: Pomozte uživatelům vyvarovat se chyb nebo chyby opravit.
- Princip 4: Stabilita – Obsah musí být dostatečně stabilní, aby mohl být spolehlivě interpretován širokou škálou přístupových zařízení včetně asistivních technologií
 - Pravidlo 4.1 Kompatibilní: Snažte se o maximální kompatibilitu se současnými i budoucími přístupovými zařízeními včetně asistivních technologií.

Accessible rich internet applications suite (WAI-ARIA)

Mezinárodní standard pro dynamické internetové aplikace

Pro mobilní aplikace

Mobile applications accessibility principles (MAAP)

- Kde zajistit přístupnost
 - Přístupnost samotné mobilní aplikace.
 - Přístupnost jejího obsahu.
 - Přístupnost kanálu pro získání a správu mobilní aplikace.
 - Přístupnost dokumentace a nápovědy.
 - Přístupnost informací o aktualizacích a změnách v mobilní aplikaci.
- Principy přístupnosti
 - Veškeré prvky mobilní aplikace musí být popsány dle jejich významu, kromě ryze designových prvků.
 - Ovládací prvky mobilní aplikace musí mít vždy jasnou funkci.
 - Mobilní aplikace musí být ovladatelná standardními metodami.
 - Mobilní aplikace musí být plně funkční i s asistivními technologiemi a odečítači obrazovky.
 - Informace a objekty v mobilní aplikaci musí být vždy dobře čitelné a designované s ohledem na přístupnost a univerzalitu.
 - Mobilní aplikace musí být ovladatelná klávesnicí či obdobnými hardwarovými prostředky.
 - Mobilní aplikace se musí chovat předvídatelně.
 - Mobilní aplikace nesmí měnit sdělované informace a obsah bez vědomí uživatele.
 - U funkcí mobilní aplikace, jež nelze učinit přístupnými, to musí být uživateli sděleno.

- Jakýkoliv reklamní obsah v mobilní aplikaci nesmí omezovat přístupnost a použitelnost mobilní aplikace.

Pro dokumenty v digitální podobě

- Sedmero zásad přístupných dokumentů
 - Dokument obsahuje textovou vrstvu.
 - Dokument je správně strukturovaný.
 - Dokument je tagovaný [Tagování znamená opatření textového dokumentu technickými značkami pro formu a druh obsahu (například pro odlišení textu, nadpisů, struktury). U digitálních dokumentů zejména ve formátu PDF je tagování dokumentu základní podmínkou jejich přístupnosti. Tagování dokumentu zabezpečuje technologie, kterou je dokument vytvářen.].
 - Dokument má základní metadata.
 - Dokument nesmí zabraňovat přístupu asistivních technologií a jejich uživatelů k jeho obsahu.
 - Dokument má všechny formální náležitosti.
 - Musí být jasné, jak případně získat informace z dokumentu jinou formou.

Při přípravě jakýchkoliv technických norem na úrovni Evropské unie i jednotlivých členských států se využívají výše zmíněné standardy a jejich principy a pravidla. Děje se tak i při řešení problémů přístupnosti u jednotlivých technologií, s jejichž pomocí se má generovat a spravovat přístupný obsah.

Přístupnost informací a služeb je jednou z klíčových aktivit v rámci modernizace digitálního trhu obecně. Stává se uznávaným standardem, neboť jak poskytovatelé, tak uživatelé si uvědomují potenciál přístupných technologií pro posílení konkurenceschopnosti, schopnosti využívat technologie a služby a především sociální a lidskoprávní rozměr plnoprávního využívání technologií a služeb i osobami se zdravotním postižením na rovnoprávném základě.

Governance accessibility je jedním z principů fungování veřejné moci a prosazuje se na různých úrovních v rámci celé Evropské unie, kdy jsou členské státy zavázány respektovat deset zásad governance accessibility. Z toho navrhovaná právní úprava jako posílení práva na přístupnost informací a služeb řeší přímo zásady o přístupných informacích a službách a nepřímo i řadu ostatních zásad, jako je například zásada přístupného práva. Navrhovaná právní úprava je tedy v souladu se zásadami governance accessibility, jak byly vytýčeny v rámci Evropské unie.

Přístupnost informací a služeb, konkrétně pak „Inclusiveness and accessibility especially for people with disabilities” je jedním ze základních principů eGovernmentu, a to jak na národní úrovni, tak na úrovni Evropské unie. Navrhovaná právní úprava modernizuje a narovnáává nyní již nedostatečný právní rámec, a je tedy v souladu s principy eGovernmentu.

Navrhovaná právní úprava zakotvuje moderní principy přístupnosti informací a služeb, které nejsou vázány na žádnou technologii, ani na způsob správy informací povinných subjektů. Naopak, principy přístupnosti informací a služeb fakticky znemožňují využití proprietárních nepřístupných řešení a donucují veškeré dotčené subjekty vybudovat internetové stránky a mobilní aplikace na základě principů technologické neutrality, alespoň

co se týče komunikačního rozhraní pro jejich uživatele, tj. části, kterou vidí uživatel internetových stránek a mobilních aplikací.

Navrhovaná právní úprava modernizací povinnosti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a následným stanovením technologicky neutrálních požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací fakticky zabraňuje diskriminaci osob se zdravotním postižením a dále posiluje antidiskriminační princip tím, že nahrazuje technologicky zastaralá pravidla, která mohla být diskriminační vůči určitým dodavatelům technologií, pravidly novými.

Navrhovaná právní úprava přímo provádí některé zásady governance accessibility, a je tak určena pro posílení práv osob se zdravotním postižením. Díky povinnosti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací budou i tyto osoby na plnoprávném základě moci využívat informace a služby jim určené.

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopady do zákazu diskriminace a do vztahu rovnosti mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Obecně lze konstatovat, že důvody pro novou právní úpravu jsou tři:

- nutnost transpozice směrnice do právního řádu České republiky,
- nahrazení již překonané úpravy přístupnosti informací a služeb zakotvené v zákoně č. 365/2000 Sb. novou právní úpravou,
- nahrazení technicky zastaralých pravidel přístupnosti informací a služeb požadavky obecnější povahy pro umožnění využívání nových přístupných technologií.

Neprovedení takové právní úpravy by znamenalo jednak netransponování právního předpisu Evropské unie a jednak setrvání v současném stavu, který se již nejeví žádoucím.

Obecné schéma nové právní úpravy je následující:

- návrh zákona – upravuje zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací povinnými subjekty, definuje povinné subjekty a stanovuje působnost Ministerstva vnitra,
- změna zákona č. 365/2000 Sb. – povinnost orgánu veřejné správy zakotvená v § 5 odst. 2 písm. f) se zrušuje,
- vyhláška č. 64/2008 Sb. se zrušuje.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s čl. 3 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, podle kterého se základní práva a svobody zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. V souladu je navrhovaná právní úprava rovněž s čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit

informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.

Navrhovaná právní úprava ukládá povinnosti vedoucí k zamezení diskriminace a k posílení rovnoprávného postavení osob se zdravotním postižením.

Oblast přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací je z pohledu mezinárodních smluv upravena zejména v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, jíž je Česká republika vázána. Významné jsou zejména články 4, 9 a 21 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Navrhovaná právní úprava je v souladu s principy a ustanoveními výše zmíněné Úmluvy.

Z právních předpisů Evropské unie tuto oblast upravují zejména:

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru, která je touto navrhovanou právní úpravou transponována do právního řádu České republiky v plném rozsahu,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (tzv. nařízení eIDAS), zejména pak jeho článek 15.

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s předpisy Evropské unie, a to včetně strategických a koncepčních dokumentů Evropské unie týkajících se oblasti governance accessibility, eGovernmentu a digitální agendy.

Návrh zákona přímo řeší některé z principů governance accessibility, jimiž je Česká republika jako členský stát Evropské unie vázána. Jedná se zejména o naplnění těchto principů governance accessibility: „princip č. 1. Rovné šance a rovný přístup“, „princip č. 2. Rovné možnosti práva a jeho dosažení“, „princip č. 3. Rovný přístup k veřejným i komerčním službám“, „princip č. 6. Přístupné informace nejen veřejné správy“, „princip č. 7. Přístupné a použitelné služby včetně těch elektronických“, přičemž s ostatními principy je návrh zákona plně v souladu.

V případě vysokých škol, škol a školských zařízení, které jsou povinnými subjekty ve smyslu navrhovaného zákona, se přesahují minimální požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací vymezené ve směrnici. Směrnice ve svém čl. 1 odst. 5 stanoví, že členské státy mohou z použití této směrnice vyjmout internetové stránky a mobilní aplikace škol, mateřských škol nebo jeslí s výjimkou obsahu, jenž se vztahuje k základním správním službám on-line. Na základě požadavku úřadu ministra pověřeného koordinací v oblasti lidských práv, rovných příležitostí a boje s korupcí se bude navrhovaný zákon vztahovat na vysoké školy, školy a školská zařízení v plném rozsahu, a to od 1. ledna 2023. Do této doby se bude působnost navrhovaného zákona vztahovat pouze na obsah internetových stránek a mobilních aplikací, který je vysoká škola, škola nebo školské zařízení povinna zveřejňovat na svých internetových stránkách podle jiného právního předpisu v rámci výkonu působnosti v oblasti veřejné správy na úseku školství, vědy, výzkumu, vývoje, inovací, jiné tvůrčí činnosti a péče o děti a mládež nebo podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady

Povinné subjekty se pro účely určení hospodářských a finančních dopadů dělí do dvou kategorií. První kategorie je tvořena těmi povinnými subjekty, které jsou zároveň orgány veřejné správy podle § 1 odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb. (státní orgány a orgány územních samosprávných celků). Druhou kategorií jsou povinné subjekty, které orgány veřejné správy podle zákona č. 365/2000 Sb. nejsou.

Pro povinné subjekty z první kategorie platí povinnost zajištění přístupnosti internetových stránek již dnes. Pravidla, která v současné době stanovuje vyhláška č. 64/2008 Sb., však budou změněna, tudíž bude ze strany povinných subjektů nutné vynaložit určité náklady na dosažení souladu internetových stránek s novými pravidly. Pro povinné subjekty z druhé kategorie se jedná o povinnost novou, s níž se z pochopitelných důvodů pojí vynaložení určitých finančních prostředků. Zajištění přístupnosti mobilních aplikací představuje povinnost zcela novou, na kterou bude nutné vynaložení určitých finančních prostředků ze strany obou kategorií povinných subjektů.

Zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací nemá vliv na ceny aktuálně poskytovaných a nabízených technologií, neboť velké technologie a systémy (včetně opensource) již v sobě mají zahrnuté požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací. Nedá se tedy tvrdit, že předpokládaná hodnota přístupných internetových stránek je vyšší než předpokládaná hodnota internetových stránek, které přístupné nebudou. U budoucích mobilních aplikací je rovněž nutné, aby zadavatel či autor mobilní aplikace bral přístupnost mobilní aplikace v potaz, a zahrnul tak principy do svých požadavků na mobilní aplikaci či na technologii, v níž mobilní aplikaci vytváří, či v níž spravuje její obsah.

Obecně platí, že pokud jsou základní principy a požadavky na přístupnost internetových stránek brány v potaz již při zadání a vývoji internetových stránek, pak se podle zkušeností organizací zaměřených na podporu nevidomých a slabozrakých náklady na přístupnost internetových stránek v současné době pohybují v nižších jednotkách procent celkových nákladů na internetové stránky, a to v rozmezí cca 2 až 5 %. Přitom platí, že vyšší náklady jsou vynakládány na začátku realizace tvorby a provozu internetových stránek, kdy je potřeba proškolit vývojáře a upravit styl práce tak, aby přístupnost automaticky zohledňoval. Jakmile už mají vývojáři připravené komponenty, šablony, způsoby testování atd., které s přístupností počítají, klesají náklady spíše ke 2 %. Pokud nedojde k zohlednění požadavků na přístupnost internetových stránek, mohou vznikat dodatečné náklady. Je pak na rozsahu konkrétních problémů a nedostatků, jak velké náklady na změny vzniknou. Může se jednat o minimální náklady v případech, kdy postačí pouze změnit obsah zdrojového kódu šablony, ale může se jednat i o velké náklady spojené s přebudováním renderování stránek uživatelského rozhraní tam, kde jsou nedostatky závažnějšího charakteru. Vzhledem k tomu, že nepřístupnost internetových stránek je faktickou diskriminací vůči osobám se zdravotním postižením, je obecně žádoucí, aby tyto požadavky byly splněny.

Konkrétní výše nákladů na zajištění přístupnosti internetových stránek se odvíjí vždy od velikosti a typu povinného subjektu. Je nutné zdůraznit, že neexistuje referenční evidence či registr, na základě kterého by bylo možné jednoznačně stanovit cenové náklady na vytvoření internetových stránek či na zajištění pravidel přístupnosti, které se obvykle pohybují v rozmezí 2 až 5 %.

Pro stanovení odhadu nákladů na vývoj či úpravu internetových stránek však lze například využít informace zveřejňované v registru smluv, kde mají povinné subjekty podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů, povinnost uveřejňovat smlouvy s hodnotou předmětu plnění vyšší než 50 tisíc Kč bez DPH. Z publikovaných informací lze konstatovat, že náklady na vývoj či úpravu internetových stránek oscilují v rozmezí od 2.500 Kč do 1,7 mil. Kč, průměrná hodnota publikovaných smluv se pak pohybuje kolem cca 300.000 Kč.

Pro zajištění pravidel přístupnosti (pro smlouvu v průměrné výši 300 tisíc korun) dle požadavků směrnice se průměrné náklady pohybují v rozmezí cca od 6.000 do 15.000 Kč. Vždy je nutné zohlednit velikost organizace či obsah a strukturu internetových stránek, na které je nutné aplikovat pravidla přístupnosti.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vypracovalo za účelem získání odhadu finančních nákladů analýzu nákladovosti internetových stránek regionálního školství, která je následující:

Analýza nákladovosti úpravy internetových stránek regionálního školství:

Analýza proběhla na vzorku 35 internetových stránek škol. Tento vzorek byl vybrán jako reprezentativní na základě statistických ukazatelů. Ze vzorku 35 internetových stránek byl jeden nedostupný vzhledem k expiraci domény. Zbývajících 34 internetových stránek vyhovovalo požadavkům na přístupnost internetových stránek pouze částečně.

Při porovnání vycházelo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy z rozsahu pracnosti cca pěti člověkodnů na internetové stránky jedné školy nebo školského zařízení při realizaci požadavků dle:

<http://www.mvcr.cz/clanek/vyhlaska-c-64-2008-sb-o-forme-uverejnovani-informaci-souvisejicich-s-vykonem-verejne-spravy-prostrednictvim-webovych-stranek-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim-vyhlaska-o-pristupnosti-10.aspx>

Při ceně na nižší hranici 3000 Kč bez DPH (375 Kč/hod) za jeden člověkodenní se jedná o částku 15000 Kč bez DPH. Cena za člověkodenní se může místně měnit včetně rozsahu internetové stránky.

Dle vzorku je patrné, že mateřské školy mají drobné internetové stránky, základní školy jsou dle velikosti, respektive množství dětí, střední školy a vyšší odborné školy mají rozsáhlejší internetové stránky ovšem opět závislé na množství. Některé školy mají internetové stránky sdružené (mateřské školy, základní školy, střední školy), tj. rozsáhlejší. Celkový počet subjektů, na které by se zákonná úprava vztahovala (počet právních subjektů zapsaných do rejstříku škol a školských zařízení) je přibližně 9 800.

Náklady by při výše uvedeném byly systémově ve výši 18 150,- (cena za jednu internetovou stránku s DPH) krát 9 800 = 177.870.000,- Kč. Tyto prostředky půjdou primárně z rozpočtů samospráv, které jsou zřizovateli škol a školských zařízení respektive z rozpočtu zřizovatelů škol a školských zařízení soukromých nebo církevních.

Ve vztahu k vysokým školám byl Radou vysokých škol zaslán odhad nákladů na internetové stránky vysokých škol, podle kterého lze se s ohledem na velikost vysokých škol a počet jejich fakult očekávat náklady na programové úpravy internetových stránek v rozsahu 1 – 4 mil. Kč za vysokou školu, celkem za sektor veřejných a státních vysokých škol potom 100 mil. Kč, a to na uvedení internetových stránek do požadovaného stavu. Dále je nutné počítat s ročními náklady na udržování, které byly vyčísleny následovně: 0,25 FTE á vysoká škola = 150.000 – 200.000 Kč/rok v ON= 4 – 5 mil. Kč/rok za všechny vysoké školy.

Podobné je to i u mobilních aplikací. Pokud povinný subjekt sám vytváří či zadá vytvoření mobilní aplikace a pokud je hned od počátku součástí zadání a architektury mobilní aplikace soulad s principy a požadavky na přístupnost, pak řešením přístupnosti mobilních aplikací nevznikají další náklady. Ty mohou vzniknout u špatně vytvořených mobilních aplikací v okamžiku nutnosti jejich úpravy. Již dnes ale platí – byť provozovateli platforem nepřilíš vymáhaná – povinnost vývojářů dodržovat u jednotlivých mobilních platforem požadavky na přístupnost aplikace a její obsah.

Na straně Ministerstva vnitra jako gestora této problematiky vzniknou náklady spojené se zajištěním kontrolní činnosti a sledováním plnění požadavků na přístupnost (monitoring) internetových stránek a mobilních aplikací podle podmínek stanovených Evropskou komisí. Také se zvýší nároky na odbornost pracovníků Ministerstva vnitra v souvislosti s kontrolní činností a sledováním plnění požadavků na přístupnost (monitoringem) internetových stránek a mobilních aplikací. Mezi další povinnosti a úkoly lze zařadit spolupráci a sestavování zpráv pro Evropskou komisi, spolupráci s ostatními členskými státy a metodickou činnost v této oblasti. Veškeré personální dopady plynoucí z přijetí nové právní úpravy budou trvale zabezpečeny v rámci dosavadního limitu počtu míst a objemu prostředků na platy kapitoly Ministerstvo vnitra. Veškeré výdaje rozpočtové kapitoly 314 - MV budou realizovány v rámci jejího schváleného rozpočtu výdajů na příslušný rok a střednědobého výhledu.

Výdaje související s přijetím návrhu právní úpravy budou zabezpečovány v rámci dosavadního limitu výdajů pro dané kapitoly státního rozpočtu, bez požadavku na navýšení prostředků dotčených kapitol.

Finanční dopady pro podnikatelské prostředí se nepředpokládají, neboť technologie využívané pro tvorbu internetových stránek a mobilních aplikací a jejich obsah již dnes mechanismy přístupnosti využívají. Pro upřesnění dále uvádíme neúplný výčet takových technologií a aplikací:

- redakční systémy pro internetové stránky
- aplikační portálové technologie a portálové aplikace
- rozhraní a portlety agendových informačních systémů řízené portálovou technologií (Jedná se o technologii pro tvorbu portálů a portálových aplikací. Pokud je tato technologie přístupná, existuje velká pravděpodobnost, že pro osoby se specifickými potřebami bude přístupný i výsledný portál.)
- webové nástroje pro tvorbu a správu obsahu
- rozhraní důvěryhodných služeb, jako je elektronická identifikace a přístup se zaručenou identitou
- technologie pro elektronické formuláře
- elektronické systémy spisové služby a agendové informační systémy
- kancelářské aplikace

- nástroje pro tvorbu, autorizovanou konverzi dokumentů a vystavování dokumentů v digitální podobě
- mobilní platformy a jejich programovací nástroje a prostředí
- nástroje a aplikace spravující a generující mobilní aplikace
- webové nástroje pro tvorbu a správu webových aplikací

Většina produktů a technologií poskytovaných na trhu již s principy přístupnosti počítá. I tvůrci menších technologií se na takovou povinnost dokáží připravit.

Nová právní úprava poskytuje daleko větší jistotu a posílení konkurenceschopnosti, a to zejména při poskytování technologií a služeb napříč Evropskou unií, neboť se v rámci všech členských států harmonizují požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací. Dodavatelé technologií, kteří stanovené podmínky splní, budou mít jistotu rovného postavení na trhu.

Specifickou otázkou je finanční dopad na kvalifikované správce systémů elektronické identifikace ve smyslu zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci. Vzhledem k obecné potřebě nediskriminovat a naopak zrovnoprávnit využívání elektronických služeb pro osoby se zdravotním postižením, se povinnost zajistit přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací uplatní také ve vztahu ke kvalifikovaným správcům systémů elektronické identifikace. Jak již bylo uvedeno, pokud jsou požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací brány v úvahu již od počátku přípravy řešení, nevznikají dodatečné náklady. Pokud budou ovšem u těchto zcela klíčových služeb požadavky na přístupnost ignorovány, může to generovat dodatečné náklady poskytovatelům uvedených služeb. To ale v žádném případě nelze považovat za zátěž pro tyto poskytovatele, neboť obecnou povinností je nediskriminovat nikoho v užívání služeb.

Velký přínos, včetně ekonomického, představuje sjednocení požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací napříč celou Evropskou unií pro samotné osoby se specifickými potřebami, zejména pro osoby se zdravotním postižením. Tyto osoby mají jistotu, že s informacemi a službami veřejného sektoru budou moci vždy pracovat na rovnoprávném základě. Osoby se zdravotním postižením získávají moderní kompenzační pomůcky, často s podporou svého domácího státu, ovšem jsou-li informace a služby nepřístupné, znamená to pro ně další náklady, ať už se jedná o nutnost nákupu specializovaných softwarových nástrojů, které obcházejí nepřístupnost a pomáhají jim s nepřístupnými informacemi a službami pracovat, nebo o nutnost najmout si formou služby někoho, kdo jim s danou záležitostí pomůže. Další náklady osobám se zdravotním postižením dosud mohly vznikat s prosazením a vynucením jejich práv, pokud informace a služby nebyly přístupné. Nová právní úprava tak přináší jistotu a pomoc těmto osobám a snižuje zátěž na administrativu a využívání informací a služeb pro tyto uživatele. Pokud jde o asistivní technologie (a případně pomůcky), které zrakově postižení (či jinak zdravotně postižení) používají pro přístup k informacím na internetových stránkách a v mobilních aplikacích, očekává se v souvislosti se zavedením pravidel přístupnosti nulový finanční dopad. Zlepšení přístupnosti obecně povede k efektivnějšímu využívání stávajících pomůcek a nemělo by být třeba z tohoto důvodu pořizovat pomůcky nové nad rámec přirozené obměny a modernizace pomůcek, která probíhá bez ohledu na požadavky navrhovaného zákona.

6. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava přináší daleko větší možnosti ochrany soukromí a ochrany osobních údajů pro osoby se zdravotním postižením, neboť tyto osoby dostávají plnohodnotnou možnost pracovat s informacemi a službami poskytovanými povinnými subjekty. Tyto osoby tak nemusí své osobní údaje včetně prostředků pro přihlašování k elektronickým službám poskytovat jiným osobám. Osoby se zdravotním postižením rovněž získají větší kontrolu nad využíváním těchto služeb a s nimi souvisejícími údaji. Z těchto důvodů lze na navrhovanou právní úpravu nahlížet jako na úpravu pozitivně dopadající na oblast ochrany soukromí a osobních údajů.

Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle čl. 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů):

Navrhovaný zákon nezakládá povinnost zpracování osobních údajů. Činnosti spojené se zajišťováním přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací nemohou být považovány za zpracování osobních údajů ve smyslu definice zpracování osobních údajů uvedené v čl. 4 obecného nařízení o ochraně osobních údajů, neboť při zajišťování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací nedochází k operacím s osobními údaji.

Za přístupnou lze obecně považovat takovou internetovou stránku či mobilní aplikaci, kterou bude osoba se zdravotním postižením schopna i přes svůj zdravotní hendikep za pomoci prostředků, které má k dispozici, a způsobem, který jí vyhovuje, efektivně používat, a dosáhne tak svého cíle. Navrhovaná právní úprava především transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru do právního řádu České republiky, a to formou nového zákona. Uvedená směrnice definuje obecná pravidla, která se nezaměřují na konkrétní obsah zveřejňovaných informací, ale na jejich přístupnost a formu. Směrnice, respektive navrhovaný zákon, upravuje zejména následující oblasti:

- harmonizaci v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru, respektive povinných subjektů,
- harmonizaci požadavků na nástroje pro tvorbu internetových stránek a mobilních aplikací.

Po posouzení vlivu na ochranu osobních údajů podle čl. 35 obecného nařízení o ochraně osobních údajů lze konstatovat, že při zajišťování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací jako takové nebude správce ani provozovatel internetových stránek nebo mobilních aplikací provádět zpracování osobních údajů.

7. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nezakládá možnost vzniku korupčních rizik, naopak sjednocuje a narovnává podmínky přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. V rámci posuzování korupčních rizik jsou hodnocena tato kritéria:

a. Přiměřenost

Navrhovaná právní úprava je svým rozsahem přiměřená množině vztahů, které má regulovat vzhledem k povinnosti transpozice směrnice. V českém právním řádu se upravuje přístupnost informací v § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 365/2000 Sb. Navrhovaná právní úprava však bude podrobnější, neboť kromě zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací se zavádějí zcela nové právní instituty, které s přístupností internetových stránek a mobilních aplikací souvisí. Navrhovaná právní úprava tak například umožní, aby byly při renovaci internetových stránek a mobilních aplikací využity nové modernější a pro uživatele přístupnější technologie, čímž nebude docházet k omezení technicky překonanými pravidly přístupnosti.

b. Jednoznačnost

Návrh zákona stanoví jednoznačně požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, které musí být naplněny. Uživatelům z řad osob se zdravotním postižením dává navrhovaná právní úprava záruku naplnění jejich požadavku na rovnoprávný přístup k informacím a službám poskytovaným povinnými subjekty.

c. Standardnost

Právní úprava jak na úrovni Evropské unie, tak na národní úrovni, využívá pro technické naplnění požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací mezinárodně uznávané standardy, zejména Web content accessibility guidelines (WCAG), Web accessible rich internet application suite (WAI-ARIA) či Mobile applications accessibility principles (MAAP).

Řešení zvolené pro regulaci konkrétních technických požadavků je zcela standardní a je odbornou veřejností i dodavateli dlouhodobě akceptováno a již nyní se promítá do nabízených produktů a řešení.

d. Kontrolovatelnost rozhodnutí

Návrh zákona sice nemá přímý vliv na kontrolu rozhodování, nicméně díky zachování technologické neutrality a přístupnosti posiluje nástroje veřejné kontroly a umožňuje tuto veřejnou kontrolu také osobám, které mají zdravotní postižení a z toho plynoucí specifické potřeby při práci s informacemi a službami. Učiní tak tyto osoby rovnoprávnými v přístupu k informacím a službám, což jim umožní se plně zapojit do veřejných kontrolních mechanismů občanské společnosti.

e. Odpovědnost

V první řadě mají odpovědnost za splnění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací povinné subjekty. V případě, že uživatel narazí na problém s přístupností internetových stránek a mobilních aplikací, může povinný subjekt kontaktovat a ten má povinnost stav napravit.

Pokud povinný subjekt stav nenapraví, je odpovědný za veškerou škodu a újmu, kterou nezajištěním přístupnosti internetové stránky nebo mobilní aplikace dané osobě způsobí. Přičemž je nutno mít na paměti, že nepřístupnost internetových stránek a mobilních aplikací je omezením rovnoprávnosti určité skupiny osob a jedná se o diskriminaci, neboť vylučuje určitou skupinu osob z možnosti pracovat s informacemi a využívat služby.

f. Opravné prostředky

Ten, kdo zjistí nesoulad či problém týkající se přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, se může na povinný subjekt obrátit, přičemž kontaktní informace a způsoby řešení budou uváděny v prohlášení o přístupnosti. Pokud povinný subjekt nebude reagovat uspokojivým způsobem, může osoba využít některý z dalších nástrojů pro zjednání nápravy tohoto stavu. Kontrolu dodržování povinností ze strany povinných subjektů bude vykonávat Ministerstvo vnitra. Opravné mechanismy může řešit také veřejný ochránce práv.

g. Transparentnost

Navrhovaný zákon přiznává zcela transparentním způsobem povinnosti i práva určeným subjektům.

8. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá žádné dopady na bezpečnost a obranu státu, má však pozitivní dopady pro oblast kybernetické bezpečnosti, neboť umožňuje i uživatelům se zdravotním postižením plnohodnotně ovládat a kontrolovat jimi užívané internetové stránky a mobilní aplikace, díky čemuž nebude docházet k možným ojedinělým narušením bezpečnosti na straně osob, které služby využívají.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Obecně

Ministerstvo vnitra připravilo návrh zákona o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „navrhovaný zákon“), jehož účelem je transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru (dále jen „směrnice“).

Cílem směrnice je učinit internetové stránky a mobilní aplikace přístupnějšími napříč celou Evropskou unií, a to na základě společných požadavků na jejich přístupnost. Internetové stránky a mobilní aplikace by měly být přístupné zejména osobám se zdravotním postižením, které bývají vzhledem ke svému hendikepu často znevýhodněny při práci s internetovými stránkami a mobilními aplikacemi. Osoby se zdravotním postižením však nelze vnímat jako jedinou cílovou skupinu směrnice, neboť stejně tak je důležité, aby byly internetové stránky a mobilní aplikace přístupné například osobám staršího věku.

V současné době není v českém právním řádu jednotně upravena problematika přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. V zákoně č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se sice v § 5 odst. 2 písm. f) stanovuje pro orgány veřejné správy povinnost postupovat při uveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup tak, aby byly informace související s výkonem veřejné správy uveřejňovány ve formě, která umožňuje, aby se s těmito informacemi v nezbytném rozsahu mohly seznámit i osoby se zdravotním postižením, nicméně tato povinnost neřeší problematiku přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací komplexním způsobem. Vyhláška č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), která je prováděcím právním předpisem k zákonu č. 365/2000 Sb., rovněž nevyhovuje úpravě přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací na evropské úrovni. I z těchto důvodů proto bylo přistoupeno k vypracování nového návrhu zákona upravujícího přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, v jehož jednotlivých ustanoveních se promítají principy transponované směrnice.

K § 1

K odstavci 1

V zájmu snazší orientace adresáta zákona odstavec deklaruje obsah zákona.

K odstavci 2

Odstavec pozitivně vymezuje oblast, na níž navrhovaný zákon dopadá.

K odstavci 3 a 4

Po vzoru směrnice se v odstavci 3 a 4 vymezují oblasti, které se z působnosti navrhovaného zákona vyjímají.

Výjimku z působnosti navrhovaného zákona představují mapy a související on-line služby. V případě mapy určené k navigačním účelům však musí být digitální formou splňující požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací poskytnuto náhradní

uživatelské řešení. Jedná se o výjimku pro prezentaci map jako grafického objektu. Přitom platí, že obecně mapy a systémy pro navigaci, které by byly přístupné i osobám se zdravotním postižením, existují, není však nutné je zahrnovat jako obsah internetových stránek či mobilních aplikací, neboť je vhodné se spoléhat na externí, standardní a vyhovující řešení. K uvedené výjimce se vyjadřuje také bod 29 recitálu směrnice, podle kterého mohou být v případě map určených k navigačním účelům, na rozdíl od map sloužících k zeměpisnému popisu místa, zapotřebí přístupné informace, jež osobám, které nemohou odpovídajícím způsobem použít vizuální informace nebo komplexní navigační funkce, pomohou lokalizovat prostory nebo oblasti, kde jsou poskytovány určité služby. V takovém případě by tedy mělo být poskytnuto přístupné alternativní řešení, jako jsou poštovní adresy a zastávky městské hromadné dopravy v blízkosti daného místa nebo názvy míst a regionů, které má často povinný subjekt již k dispozici ve formátu, jenž je jednoduchý a čitelný pro většinu uživatelů.

Z působnosti navrhovaného zákona se dále vyjímá znázornění položky sbírky kulturního dědictví, a to v případě neslučitelnosti požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací s potřebou zachovat položku sbírky kulturního dědictví nebo pravost jejího znázornění, anebo v případě nedostatku vybavení na převod textu z rukopisů nebo jiných položek sbírek kulturního dědictví na obsah internetových stránek nebo mobilních aplikací splňující požadavky na jejich přístupnost, přičemž nedostatek vybavení musí spočívat v objektivní překážce (objektivní nedostupnosti), tj. překážce technologického charakteru. Nemůže se tedy jednat o subjektivní nedostatek vybavení na straně konkrétního subjektu. Zájem na zpřístupnění obsahu internetových stránek a mobilních aplikací zde ustupuje zájmu na zachování autenticity sbírkových předmětů. Ze stejného důvodu se z působnosti navrhovaného zákona vyjímá také archiválie, pod kterou lze pořadit jak archiválii v digitální podobě, tak dokument v digitální podobě, který je digitální reprodukcí archiválie v analogové podobě.

Působnost navrhovaného zákona nedopadá ani na mediální soubory s časovou dimenzí umístěné na internetových stránkách nebo v mobilních aplikacích, pokud jsou vysílány živě. Navrhovaný zákon definuje mediální soubory s časovou dimenzí ve svém § 2. Směrnice k mediálním souborům s časovou dimenzí v bodě 27 recitálu uvádí, že mediální soubory s časovou dimenzí vysílané v reálném čase, které jsou uchovávány on-line nebo které jsou po živém vysílání znovu zveřejňovány, by se měly považovat za předtočené mediální soubory s časovou dimenzí bez zbytečného odkladu od data prvního vysílání nebo opětovného zveřejnění takového mediálního souboru, přičemž není překročena doba nezbytně nutná ke zpřístupnění časově vymezeného média a prioritu mají základní informace týkající se zdraví, sociálního zabezpečení a bezpečnosti veřejnosti. Tato nezbytně nutná doba by v zásadě neměla být delší než 14 dní. V odůvodněných případech, například pokud není možné poskytnout příslušné služby včas, by mělo být možné tuto dobu výjimečně prodloužit o nejkratší možnou dobu nezbytnou ke zpřístupnění obsahu.

Přístupný nemusí být ani obsah internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinným subjektem, který povinný subjekt přejímá z jiného zdroje, pokud není financován povinným subjektem nebo vytvářen povinným subjektem anebo pod kontrolou povinného subjektu. V některých případech jsou vytvářeny internetové stránky a mobilní aplikace, do nichž je možné následně vkládat další obsah, typicky programy elektronické pošty, blogy, články, ke kterým mohou uživatelé internetových stránek a mobilních aplikací připojit komentáře, nebo aplikace podporující vkládání obsahu vytvářeného uživateli této aplikace. Dalším příkladem je odkaz internetových stránek, například portál nebo zpravodajská internetová stránka, která se skládá z obsahu od různých

přispívajících, nebo internetové stránky, které automaticky průběžně umísťují obsah z jiných zdrojů – například dynamicky vkládané reklamy.

Směrnice ze své působnosti v čl. 1 odst. 4 písm. a) vyjímá také soubory kancelářských aplikací zveřejněné před 23. zářím 2018, není-li tento obsah zapotřebí pro probíhající správní postupy související s úkoly vykonávanými dotčeným subjektem veřejného sektoru. Navrhovaný zákon výjimku v podobě souborů kancelářských aplikací explicitně neuvádí, a to z důvodu, že tyto soubory kancelářských aplikací považuje za součást obsahu internetových stránek a mobilních aplikací, která je uživatelům přístupná. Dle bodu 19 recitálu směrnice zahrnuje obsah internetových stránek a mobilních aplikací textové i netextové informace, dokumenty a formuláře ke stažení a obousměrnou interakci, například zpracování digitálních formulářů a provedení procesů ověřování pravosti, identifikace a platebních procesů. To znamená, že je-li na internetových stránkách, popřípadě v mobilních aplikacích, „vyvěšen“ statický dokument, je obsahem internetových stránek či mobilních aplikací, a tudíž musí splňovat požadavky na jejich přístupnost. Podle bodu 26 recitálu směrnice se soubory kancelářských aplikací rozumí dokumenty, které nejsou primárně určeny k použití na internetu a které jsou součástí odkazů internetových stránek, přičemž se například jedná o dokumenty ve formátu PDF (Adobe Portable Document Format), dokumenty Microsoft Office nebo jejich (volně přístupné) ekvivalenty.

Od oblastí, které se z působnosti navrhovaného zákona vyjímají, je třeba odlišovat oblasti, které do působnosti zákona vůbec nespádají (a tudíž je není třeba z jeho působnosti vyjímát). Jedná se zejména o situace, kdy je technologie internetového prohlížeče použita v interní části informačního systému jako pracovní prostředí pro interní uživatele, kde zajišťuje roli tzv. tenkého klienta/frontendu příslušného systému či aplikace.

K § 2

Ustanovení definuje pojmy, které jsou pro důslednou transpozici směrnice klíčové. Jedná se o pojem „mobilní aplikace“, pojem „mediální soubor s časovou dimenzí“ a pojem „položka sbírky kulturního dědictví“.

Definice mobilní aplikace částečně vychází z definice mobilní aplikace obsažené v čl. 3 odst. 2 směrnice. Pro účely navrhovaného zákona se za mobilní aplikaci považuje programové vybavení, to znamená software, jež je navrženo a vytvořeno povinným subjektem nebo pro něj tak, aby jej mohla veřejnost používat na mobilních zařízeních, jako jsou chytré telefony a tablety. Mobilní aplikací není programové vybavení, jímž je mobilní zařízení přímo ovládáno.

Mediálním souborem s časovou dimenzí se rozumí zvukový záznam, obrazový záznam a zvukově obrazový záznam a tyto záznamy v kombinaci s interaktivními prvky. Směrnice ve svém čl. 3 odst. 6 za mediální soubory s časovou dimenzí označuje mediální soubory těchto typů: pouze audiozáznam, pouze videozáznam a videozáznam se zvukem, jakož i všechny uvedené možnosti v kombinaci s interaktivními prvky. Navrhovaný zákon použil terminologii známou například zákonu č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který s pojmy „zvukový záznam“ a „zvukově obrazový záznam“ pracuje.

Definice položky sbírky kulturního dědictví není inspirována stejnojmennou definicí obsaženou ve směrnici, nýbrž pojmy (kulturní památka, sbírkový předmět tvořící sbírku

muzejní povahy, knihovní dokument a předmět kulturní hodnoty), které jsou pro právní řád České republiky známé a jež tuto definici tvoří. Jedná se o tyto čtyři pojmy:

1) Kulturní památku definuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 2 písm. a) uvedeného zákona se za kulturní památku považují nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické. Podle písm. b) téhož ustanovení se za kulturní památku považují také nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

2) Sbírkový předmět tvořící sbírku muzejní povahy definuje zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, prostřednictvím pojmu „sbírka muzejní povahy“. Podle § 2 odst. 1 uvedeného zákona se za sbírku muzejní povahy považuje sbírka, která je ve své celistvosti významná pro prehistorii, historii, umění, literaturu, techniku, přírodní nebo společenské vědy; tvoří ji soubor sbírkových předmětů shromážděných lidskou činností. Sbírkovým předmětem se potom podle § 2 odst. 3 téhož zákona rozumí věc movitá nebo nemovitost nebo soubor těchto věcí, a to přírodnina nebo lidský výtvar. Sbírkovým předmětem jsou také preparáty lidských a zvířecích těl nebo jejich částí a kosterní pozůstatky lidské a zvířecí.

3) Knihovní dokument definuje zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle § 2 písm. b) uvedeného zákona se za knihovní dokument považuje informační pramen evidovaný jako samostatná jednotka knihovního fondu knihovny.

4) Předmět kulturní hodnoty definuje zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 1 odst. 1 uvedeného zákona se za předměty kulturní hodnoty považují přírodniny nebo lidské výtvary nebo jejich soubory, které jsou významné pro historii, literaturu, umění, vědu nebo techniku a splňují kritéria obsažená v příloze č. 1 zákona č. 71/1994 Sb.

K § 3

K odstavci 1

Osobní působnost navrhovaného zákona v zásadě vychází z osobní působnosti směrnice. Ta se ve svém výčtu subjektů veřejného sektoru mj. odvolává na čl. 2 odst. 1 bod 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, podle kterého se za veřejnoprávní subjekty považují subjekty, které

- jsou založeny za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu;
- mají právní subjektivitu a
- jsou financovány převážně státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty; nebo podléhají řídicímu dohledu těchto orgánů nebo subjektů; nebo je v jejich správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, regionálními nebo místními orgány nebo jinými veřejnoprávními subjekty.

V navrhovaném zákoně se namísto směrnici používaného označení „subjekt veřejného sektoru“ používá pojmu „povinný subjekt“, který byl zvolen z důvodu, že ne všechny subjekty, na něž dopadají povinnosti upravené v navrhovaném zákoně, jsou nutně subjekty veřejného sektoru. Příkladem je kvalifikovaný správce systému elektronické identifikace podle zákona č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, který může být povahy veřejnoprávní, ale i povahy soukromoprávní.

Prvním v navrhovaném zákoně vyjmenovaným povinným subjektem je stát. Stát budou v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací zastupovat organizační složky státu, kterými se podle § 3 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, rozumí ministerstva a jiné správní úřady státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis anebo zákon č. 219/2000 Sb., a dále Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu, které zastávají obdobné postavení jako organizační složka státu.

Mezi povinné subjekty se dále řadí územní samosprávný celek, přičemž územním samosprávným celkem se má z povahy věci na mysli rovněž městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy (jsou „součástí“ územních samosprávných celků).

Další kategorii povinných subjektů představuje právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem, pokud byla zřízena nebo založena za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a pokud je financována převážně státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem nebo podléhá řídicímu dohledu státu, územního samosprávného celku nebo právnické osoby zřízené zákonem nebo je v jejím správním, řídicím nebo dozorčím orgánu více než polovina členů jmenována státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem. Dalším povinným subjektem je potom právnická osoba zřízená nebo založená za stejným zvláštním účelem jako výše uvedená právnická osoba a financovaná za stejných předpokladů jako tato právnická osoba. Navrhovaný zákon se tedy vztahuje na právnické osoby zřízené přímo zákonem, na příspěvkové organizace státu a příspěvkové organizace územního samosprávného celku, a dále na některé akciové společnosti (například dopravní podniky) nebo společnosti s ručením omezeným. Tyto subjekty budou zajišťovat přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací pouze v případě, že byly zřízeny nebo založeny za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu. Jedná se o kategorii, která se do právního řádu České republiky dostává díky evropským právním předpisům (výše citovaná směrnice o zadávání veřejných zakázek). Je tedy nezbytné brát v potaz i rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie. Pod regulaci navrhovaného zákona tudíž nemají spadat čistě obchodní a komerční obchodní společnosti. Pokud by však tyto obchodní společnosti začaly vykonávat činnosti směřující k uspokojování potřeb obecného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, měly by mít internetové stránky a mobilní aplikace přístupné alespoň v rozsahu takových činností.

Navrhovanému zákonu dále podléhají dobrovolné svazky obcí, které představují sdružení podle čl. 3 odst. 1 směrnice. V právním řádu České republiky jsou dobrovolné

svazky obcí upraveny v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podle § 49 odst. 1 uvedeného zákona mají obce právo být členy dobrovolného svazku obcí, a to za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů.

Povinným subjektem je také vysoká škola, škola a školské zařízení. Vysoká škola je podle § 2 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), veřejná, soukromá nebo státní. Státní vysoká škola je vojenská nebo policejní. Co je myšleno školou a školským zařízením, je uvedeno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V případě škol se podle § 7 odst. 3 uvedeného zákona jedná o mateřské školy, základní školy, střední školy (gymázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště), konzervatoře, vyšší odborné školy, základní umělecké školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Za školská zařízení se potom podle § 7 odst. 5 téhož zákona považují zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmová vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. V plném rozsahu se navrhovaný zákon bude na vysoké školy, školy a školská zařízení vztahovat od 1. ledna 2023 (vizte odůvodnění k odstavci 2 tohoto ustanovení a k navrhovanému § 16 odst. 2).

Navrhovaný zákon rovněž počítá s tím, že bude zpřístupněn obsah internetové stránky a mobilní aplikace pouze konkrétní osobě, a to po provedení její řádné elektronické identifikace a autentizace. Z tohoto důvodu je stěžejní, aby mechanismy elektronické identifikace a autentizace výslovně podléhaly požadavkům na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, a mohly tak být využívány i osobami se zdravotním postižením. V případě, že by osobám se zdravotním postižením nebyl přístupný samotný proces elektronické identifikace a autentizace, nemohl by jim být zpřístupněn ani obsah internetové stránky a mobilní aplikace, který se jich týká. Tato skutečnost je důvodem pro zařazení tzv. kvalifikovaných správců systémů elektronické identifikace podle zákona č. 250/2017 Sb. mezi povinné subjekty. Dálkový přístup k neveřejnému obsahu internetových stránek a mobilních aplikací je obecně využíván již nyní, například pomocí použití přístupových údajů pro systém datových schránek, popřípadě za použití specifických údajů – například do informačních systémů České správy sociálního zabezpečení nebo informačních systémů Generálního finančního ředitelství. Zákon č. 365/2000 Sb. pak ve svém § 2 písm. x) zakotvuje mechanismus tzv. přístupu se zaručenou identitou.

K odstavci 2

Povinným subjektem není Česká televize a Český rozhlas, přestože se jedná o právnické osoby zřízené zákonem. Uvedená výjimka je promítnutím čl. 1 odst. 3 písm. a) směrnice, který internetové stránky a mobilní aplikace veřejnoprávních vysílacích subjektů a jejich dceřiných společností, jakož i dalších subjektů nebo jejich dceřiných společností plnících službu veřejnoprávního vysílání z působnosti směrnice vyjímá.

K odstavci 3

Do 31. prosince 2022 se navrhovaný zákon použije pouze na obsah internetových stránek a mobilních aplikací vysoké školy, školy a školského zařízení, který je vysoká škola, škola a školské zařízení povinna zveřejňovat na svých internetových stránkách podle jiného právního předpisu v rámci výkonu působnosti v oblasti veřejné správy na úseku školství,

vědy, výzkumu, vývoje, inovací, jiné tvůrčí činnosti a péče o děti a mládež nebo podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Jde-li o obsah internetových stránek, který je vysoká škola, škola a školské zařízení povinna zveřejňovat podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, mají se jím na mysli informace zveřejňované podle § 5 tohoto zákona. V zásadě se jedná o tři oblasti informací, a to: (1) informace organizačně procesního charakteru (§ 5 odst. 1 a 2 zákona č. 106/1999 Sb.), (2) informace poskytnuté na žádost, tj. způsobem podle § 4a zákona o svobodném přístupu k informacím (§ 5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.) a (3) informace obsažené v registrech, evidencích, seznámech nebo rejstřících, které jsou na základě zvláštního zákona každému přístupné (§ 5 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb.).

K § 4

Jedná se o klíčové ustanovení navrhovaného zákona, které zakotvuje základní povinnost spočívající v zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací povinných subjektů. Požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací budou splněny tím, že povinné subjekty dodrží základní principy přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, které vycházejí z principů stanovených v mezinárodním standardu Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0, který je vtělen do evropské normy EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Základní principy jsou čtyři a jsou jimi vnímatelnost, ovladatelnost, srozumitelnost a stabilita.

V souvislosti s úpravou požadavků na zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, byla zvolena cesta tzv. indikativního odkazu, kterou umožňuje čl. 45a Legislativních pravidel vlády (odkaz na technickou normu). K uvedené úpravě bylo přistoupeno z důvodu, že definování čtyř základních principů (tj. vnímatelnosti, ovladatelnosti, srozumitelnosti a stability) na národní úrovni by se jevílo jako rizikové. Internetové stránky a mobilní aplikace povinných subjektů by sice odpovídaly národním definicím, avšak hrozilo by, že internetové stránky a mobilní aplikace nebudou plně odpovídat definicím uvedeným v evropských normách. Zvolená právní úprava zaručuje, že internetové stránky a mobilní aplikace povinných subjektů budou zcela v souladu s evropskými požadavky na zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Obdobné legislativní řešení zvolilo například Nizozemsko.

K § 5

Směrnice předpokládá, že přístupnost internetových stránek bude zajištěna, budou-li splněny požadavky stanovené harmonizovanou normou nebo jejími částmi, na něž má Evropská komise zveřejnit odkazy v Úředním věstníku Evropské unie podle čl. 6 odst. 1 směrnice. Pro internetové stránky však v současné době existuje všeobecně uznávaný mezinárodní standard a nepředpokládá se, že by Evropská komise zveřejnila odkaz na jinou harmonizovanou normu (tedy že by v této oblasti byla přijata nová norma), proto se pravděpodobně nadále uplatní evropská norma EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Pokud by byla přijata norma nová, má Evropská komise pravomoc odkázat na tuto novou normu nebo přijmout akt v přenesené pravomoci, kterým aktualizuje odkaz ve směrnici, čímž bude odkazováno na normu novou.

Úřední předklad normy EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) do českého jazyka bude zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva vnitra a zároveň bude k dispozici k nahlédnutí v úředních hodinách Ministerstva vnitra. Budou-li následně v Úředním věstníku

Evropské unie zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části splňující požadavky na přístupnost internetových stránek, bude zajištěn také překlad této harmonizované normy, případně překlad jejích relevantních částí.

K § 6

Směrnice předpokládá, že přístupnost mobilních aplikací bude zajištěna, budou-li splněny požadavky stanovené harmonizovanou normou nebo jejími částmi, na něž má Evropská komise zveřejnit odkazy v Úředním věstníku Evropské unie podle čl. 6 odst. 1 směrnice.

V případě, že v Úředním věstníku Evropské unie nebudou zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části, měla by Evropská komise přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví technické specifikace splňující požadavky na přístupnost mobilních aplikací. Lze vycházet z toho, že technické specifikace budou zřejmě kopírovat tzv. Basic principles of mobile application accessibility (MAAP).

Nastane-li situace, kdy v Úředním věstníku Evropské unie nebudou zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části a Evropská komise nepřijme ani prováděcí akty, které by stanovily technické specifikace splňující požadavky na přístupnost mobilních aplikací, bude uplatnitelná evropská norma EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Úřední překlad normy EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) do českého jazyka bude zveřejněn na internetových stránkách Ministerstva vnitra a zároveň bude k dispozici k nahlédnutí v úředních hodinách Ministerstva vnitra. Bude-li následně Evropskou komisí přijat prováděcí akt, jímž by se stanovily technické specifikace splňující požadavky na přístupnost mobilních aplikací, případně budou-li v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněny odkazy na harmonizovanou normu nebo její části, bude zajištěn také překlad tohoto prováděcího aktu, případně této harmonizované normy, respektive jejích relevantních částí.

K § 7

Povinný subjekt má zajišťovat přístupnost jím spravovaných internetových stránek a mobilních aplikací pouze v takové míře, která mu nezpůsobí nepřiměřenou zátěž. Znamená to, že v odůvodněných případech nemusí být povinný subjekt schopen určitý obsah internetové stránky a mobilní aplikace plně zpřístupnit. Povinný subjekt by však měl tento obsah internetové stránky nebo mobilní aplikace zpřístupnit v co nejvyšší možné míře a další obsah internetové stránky a mobilní aplikace již zpřístupnit v plném rozsahu.

Jedná se tedy o výjimku z povinnosti splnit požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, kterou je možné uplatnit z důvodu nepřiměřené zátěže. Za opatření, která by povinnému subjektu způsobila nepřiměřenou zátěž, by se měla považovat taková opatření, která by na povinný subjekt kladla nadměrnou organizační nebo finanční zátěž nebo by narušovala schopnost povinného subjektu plnit jeho poslání nebo zveřejnit informace, které jsou pro jeho úkoly a služby nezbytné nebo relevantní, přičemž při posuzování míry nepřiměřené zátěže by měla být zohledněna velikost (například dle počtu zaměstnanců, klientů), zdroje (personální, finanční) a povaha povinného subjektu, a dále odhadované náklady a přínosy ve vztahu k očekávanému přínosu pro uživatele internetových stránek a mobilních aplikací.

Při posuzování, do jaké míry nemohou být požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací splněny, neboť by to pro povinný subjekt představovalo nepřiměřenou zátěž, by měly být vzaty v úvahu pouze legitimní důvody. Za takový důvod by

nemělo být považováno nedostatečné určení priorit ani nedostatek času nebo znalostí. Stejně tak by se za legitimní důvod nemělo považovat, že nebyly pořízeny softwarové systémy, které mají obsah na internetových stránkách a v mobilních aplikacích spravovat přístupným způsobem.

V případě, že povinný subjekt dospěje k závěru, že mu plnění požadavků na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací působí nepřiměřenou zátěž, měl by uživateli internetové stránky a mobilní aplikace, jež nemůže být v plném rozsahu zpřístupněna, poskytnout náhradní řešení pro využití obsahu této internetové stránky a mobilní aplikace, a to za předpokladu, že je takové náhradní řešení možné. Nelze totiž vyloučit, že v některých případech nezpřístupnění internetové stránky a mobilní aplikace nebude možné přistoupit ani k náhradnímu řešení. Je však třeba zdůraznit, že takové řešení by nemělo být konečné a povinný subjekt by se měl i nadále pokoušet o možnost zpřístupnění dané internetové stránky a mobilní aplikace (například po uplynutí určitého časového období se může finanční situace povinného subjektu, která dříve neumožnila zpřístupnění internetové stránky a mobilní aplikace, zlepšit, což bude mít za následek zpřístupnění jím spravované internetové stránky a mobilní aplikace).

K § 8 a 9

Povinné subjekty musí učinit prohlášení o přístupnosti týkající se souladu jejich internetových stránek a mobilních aplikací s požadavky na ně kladenými. V případě prohlášení o přístupnosti internetových stránek se povinnému subjektu nabízí dvě možnosti. Jednak může povinný subjekt pro každou internetovou stránku vydat samostatné prohlášení o přístupnosti, které na dané internetové stránce zveřejní (například povinný subjekt, který spravuje pět internetových stránek, zveřejní a aktualizuje pět prohlášení o přístupnosti, přičemž každé prohlášení o přístupnosti se týká pouze té internetové stránky, na níž je zveřejněno), jednak může povinný subjekt zveřejnit pouze jedno prohlášení o přístupnosti internetových stránek, které se bude vztahovat na všechny jím spravované internetové stránky. Takové prohlášení o přístupnosti internetových stránek pak bude zveřejněno na jedné z internetových stránek spravovaných povinným subjektem, přičemž další internetové stránky budou na toto prohlášení odkazovat. Povinnou náležitostí prohlášení o přístupnosti internetové stránky je sdělení o rozsahu splnění požadavků na přístupnost internetové stránky, důvod, pro který internetová stránka nesplňuje požadavky na její přístupnost a případné náhradní řešení podle § 7 odst. 4, a informaci o postupu za situace, kdy vznikne důvodné podezření, že internetová stránka nesplňuje požadavky na její přístupnost nebo že je důvod, pro který internetová stránka nesplňuje požadavky na její přístupnost, neopodstatněný.

Prohlášení o přístupnosti mobilních aplikací zveřejňuje a aktualizuje povinný subjekt pouze jedno, a to na některé z jím spravovaných internetových stránek. To znamená, že povinný subjekt nevydává prohlášení o přístupnosti pro každou jím spravovanou mobilní aplikaci zvlášť, nýbrž vydává jedno prohlášení o přístupnosti, v němž jsou uvedeny všechny mobilní aplikace, které spravuje. Na volbě povinného subjektu potom je, na které ze svých internetových stránek toto prohlášení zveřejní. Povinné náležitosti prohlášení o přístupnosti mobilních aplikací jsou až na jednu výjimku shodné s povinnými náležitostmi stanovenými pro prohlášení o přístupnosti konkrétních internetových stránek. V prohlášení o přístupnosti mobilních aplikací se navíc uvádí seznam mobilních aplikací, které povinný subjekt spravuje.

Jde-li o důvod, pro který internetová stránka nebo mobilní aplikace spravovaná povinným subjektem nesplňuje požadavky na její přístupnost, je žádoucí, aby povinný subjekt v prohlášení o přístupnosti nejen uvedl, že internetovou stránku nebo mobilní aplikaci nelze

učinit přístupnou z důvodu nepřiměřené zátěže podle § 7, ale aby tuto nepřiměřenou zátěž důkladně odůvodnil, tj. popsal, v čem nepřiměřená zátěž spočívá (například, že povinný subjekt nedisponuje dostatečnými finančními zdroji, které by umožnily zpřístupnění internetové stránky nebo mobilní aplikace). Z navrhovaného zákona vyplývá pro nezpřístupnění internetové stránky nebo mobilní aplikace jediný důvod – nepřiměřená zátěž – ten však musí povinný subjekt v prohlášení o přístupnosti v adekvátní míře obhájit.

Nesplňuje-li internetová stránka nebo mobilní aplikace, popřípadě jejich část, na ně kladené požadavky na přístupnost, mělo by být ze strany povinného subjektu přijato takové opatření, které umožní, aby se potenciální uživatel internetové stránky a mobilní aplikace mohl seznámit s požadovaným obsahem této internetové stránky a mobilní aplikace. Lze si například představit, že povinný subjekt uvede v prohlášení o přístupnosti telefonický kontakt na osobu, na kterou se bude moct potenciální uživatel internetové stránky a mobilní aplikace obrátit za účelem získání potřebných informací po telefonu (namísto zjištění těchto informací na internetové stránce nebo v mobilní aplikaci). Obecně by tedy měla být pro potenciálního uživatele internetové stránky a mobilní aplikace vždy zajištěna možnost seznámit se s obsahem internetové stránky a mobilní aplikace, a to i přesto, že tato internetová stránka nebo mobilní aplikace není přístupná.

Jednou z povinných náležitostí prohlášení o přístupnosti je rovněž informace o možném postupu, vznikne-li důvodné podezření, že internetová stránka nebo mobilní aplikace nesplňuje požadavky na ně kladené nebo že je důvod, pro který internetová stránka nebo mobilní aplikace nesplňuje požadavky na přístupnost, neopodstatněný. Postupu nastíněného v prohlášení o přístupnosti může využít nejenom potenciální uživatel internetové stránky a mobilní aplikace, ale například také osoba jednající za potenciálního uživatele. Není tedy žádnou podmínkou, že by postupu uvedeného v prohlášení o přístupnosti mohla využít pouze osoba (nejčastěji osoba se zdravotním postižením), pro niž je přístupnost internetové stránky a mobilní aplikace stěžejní

V § 9 se upravuje podnět k nápravě, který může vůči povinnému subjektu učinit každý, kdo pojal důvodné podezření, že internetová stránka nebo mobilní aplikace spravovaná povinným subjektem nesplňuje požadavky, které na ni klade navrhovaný zákon. Na podnět musí být povinným subjektem písemně odpovězeno do 30 dnů od jeho přijetí, v odpovědi se uvede stanovisko k obsahu podnětu a způsob jeho vyřízení. Ustanovení zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, konkrétně ustanovení upravující podání a vyřízení petice se použije obdobně na podání a vyřízení podnětu. Ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 85/1990 Sb. klade na petici následující požadavky: petice musí být písemná a musí být pod ní uvedeno jméno, příjmení a bydliště toho, kdo ji podává; podává-li petici petiční výbor, uvedou se jména, příjmení a bydliště všech členů výboru a jméno, příjmení a bydliště toho, kdo je oprávněn členy výboru v této věci zastupovat. Podle odstavce 2 téhož ustanovení je státní orgán, jemuž je petice adresována, povinen ji přijmout. Nepatří-li věc do jeho působnosti, petici do 5 dnů postoupí příslušnému orgánu a uvědomí o tom toho, kdo petici podal. V odstavci 3 je pak uvedeno, že státní orgán, který petici přijal, je povinen její obsah posoudit a do 30 dnů písemně odpovědět tomu, kdo ji podal anebo tomu, kdo zastupuje členy petičního výboru. V odpovědi uvede stanovisko k obsahu petice a způsob jejího vyřízení. V případě, že internetová stránka nebo mobilní aplikace nesplňuje požadavky podle § 4 až 6 navrhovaného zákona, jsou uplatnitelná také příslušná ustanovení zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Podle § 1 odst. 2 uvedeného zákona postupují kontrolní orgány (tj. orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků, jiných orgánů a právnických nebo fyzických osob, pokud vykonávají

působnost v oblasti veřejné správy) podle tohoto zákona rovněž při kontrole výkonu státní správy a dále při kontrole činnosti právnických osob založených nebo zřízených státem nebo územním samosprávným celkem vykonávané ze strany zakladatele nebo zřizovatele, nejde-li o kontrolu činnosti těchto právnických osob upravenou předpisy soukromého práva. Obrátí-li se osoba na Ministerstvo vnitra s tím, že internetová stránka nebo mobilní aplikace nesplňuje požadavky podle § 4 až 6 navrhovaného zákona, je s ohledem na § 11 navrhovaného zákona v kompetenci Ministerstva vnitra provést kontrolu podle § 2 zákona č. 255/2012 Sb., tedy zjišťovat jak kontrolovaná osoba (tj. povinná osoba ve smyslu navrhovaného zákona) plní povinnosti stanovené navrhovaným zákonem. Podle § 19 odst. 1 zákona č. 255/2012 Sb. je při kontrole výkonu státní správy kontrolující oprávněn ukládat opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou.

Další možností je obrátit se na veřejného ochránce práv, který se podle § 21c odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, při sledování naplňování mezinárodní smlouvy upravující práva osob se zdravotním postižením (tj. Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením) zabývá systematicky problematikou práv osob se zdravotním postižením a za tím účelem zejména podporuje naplňování práv osob se zdravotním postižením a navrhuje opatření směřující k jejich ochraně.

Evropská komise by měla na základě čl. 7 odst. 2 směrnice přijmout prováděcí akty, jimiž stanoví vzorové prohlášení o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. První z těchto prováděcích aktů by měl být přijat do 23. prosince 2018. Vzorové prohlášení bude informativně umístěno na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Vzhledem ke stanoveným přechodným ustanovením navrhovaného zákona budou mít povinné subjekty minimálně 9 měsíců na to, aby se s tímto vzorovým prohlášením seznámily a upravily své prohlášení o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací podle něj.

K § 10

Uvedené ustanovení upravuje působnost Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra bude pověřeno kontrolou dodržování povinností stanovených navrhovaným zákonem, přičemž mezi tyto povinnosti se řadí zejména zajištění přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací povinnými subjekty a dále zveřejnění a aktualizace prohlášení o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací ze strany jednotlivých povinných subjektů.

Ministerstvo vnitra bude také pověřeno sledováním přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, které bude provádět na základě metodiky stanovené Evropskou komisí a vydané formou prováděcího aktu podle čl. 8 odst. 2 směrnice. Tato metodika bude stanovovat popis způsobu, jak jednotně ve všech členských státech ověřit míru souladu internetových stránek a mobilních aplikací s požadavky na ně kladenými, dále výběr reprezentativních vzorků a četnost sledování. Metodika bude informativně zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva vnitra. Je rovněž pravděpodobné, že metodika bude obsahovat i ustanovení o tom, že povinné subjekty mají v rámci sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací monitorovat samy sebe.

Metodickou činnost v oblasti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací bude vykonávat Ministerstvo vnitra na základě § 22 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 12 odst. 6 uvedeného zákona plní Ministerstvo vnitra koordinační úlohu pro informační a komunikační technologie, pod níž lze zařadit i agendu přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Součástí metodické činnosti se samozřejmě

předpokládají i osvětové a propagační aktivity předpokládané čl. 7 odst. 4 a 5 směrnice. S ohledem na fakt, že nejde o výkon veřejné moci, není třeba tyto úkoly stanovovat zákonem.

K § 11

Ustanovení upravuje podrobnosti kontroly dodržování povinností stanovených navrhovaným zákonem ze strany Ministerstva vnitra. Obecně se využijí postupy stanovené zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Jedná se o veřejnoprávní kontrolu, kterou vykonává samo Ministerstvo vnitra. Kontroly budou realizovány průběžně v souladu s plánem kontrol na dané období. Ministerstvo vnitra bude provádět kontroly i na základě podnětů či stížností osob.

V tomto ustanovení je stanovena maximální lhůta (6 měsíců), kterou může Ministerstvo vnitra určit pro odstranění nedostatků identifikovaných při kontrole. Tato lhůta je stanovena s ohledem na skutečnost, že při závažném porušení povinnosti přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací nemusí být pro daný subjekt vždy okamžitě možné nedostatky odstranit, neboť bude pravděpodobně nutno prověřit a upravit technologii, s jejíž pomocí se dané informace tvoří, prezentují a spravují, například redakční systém internetových stránek, šablony vzhledu celého portálu či přeprogramování aplikace. Poskytnutí delší lhůty se jeví jako nevhodné, neboť primárním cílem je napravit závažné pochybení způsobující faktickou diskriminaci osob se zdravotním postižením, na což je nezbytné reagovat s dostatečnou rychlostí.

Osoby se v případě nedodržování pravidel přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací ze strany povinných subjektů taktéž mohou obrátit na veřejného ochránce práv podle § 21c odst. 1 písm. a) zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

K § 12

Soulad s požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací stanovenými ve směrnici by měl být pravidelně sledován. Ke sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací je podle § 10 písm. b) navrhovaného zákona zmocněno Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra bude každé tři roky podávat Evropské komisi zprávu o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, která bude obsahovat i údaje z měření. Údaji z měření jsou míněny kvantifikované výsledky sledování prováděného za účelem ověření souladu internetových stránek a mobilních aplikací povinných subjektů s požadavky na jejich přístupnost. To zahrnuje kvantitativní informace o testovaném vzorku internetových stránek a mobilních aplikací (počet internetových stránek a mobilních aplikací s případným uvedením počtu jejich návštěvníků či uživatelů atd.), jakož i kvantitativní informace o úrovni přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Vzhledem k tomu, že je v souladu s principy otevřenosti a principy eGovernmentu účelné zveřejnit výsledky sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací přístupnou a standardní formou, doplňuje se do uvedeného ustanovení i povinnost Ministerstva vnitra zprávu o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací zveřejnit na internetových stránkách, a to v přístupné formě. Výsledky sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací tedy nebudou nijak anonymizovány, a to z důvodu zajištění větší transparentnosti veřejného sektoru a efektivnější veřejné kontroly.

K § 13

K odstavcům 1 až 3

S ohledem na pravidla pro provedení směrnice ve vnitrostátním právu se stanovují data, od kdy je navrhovaný zákon aplikovatelný. Aplikovatelnost ustanovení o zajištění přístupnosti internetových stránek lze rozdělit podle časového hlediska – na internetové stránky, které byly zveřejněny před 23. zářím 2018, a na internetové stránky, které byly zveřejněny od 23. září 2018. Zveřejněním internetových stránek je myšleno zpřístupnění nových internetových stránek veřejnosti (například po registraci nového doménového jména a zajištění webhostingu, tedy těch stránek, které jsou na internetu nově). Vznikne-li tedy například nový povinný subjekt, který své internetové stránky uveřejní 23. září 2018 či po tomto datu, budou se na tyto internetové stránky aplikovat ustanovení o jejich přístupnosti a prohlášení o přístupnosti již od 23. září 2019. Na původní internetové stránky (tedy zveřejněné před 23. zářím 2018) se uvedená pravidla budou vztahovat až od 23. září 2020.

U mobilních aplikací je situace přehlednější tím, že je stanoveno jedno datum aplikovatelnosti povinností, a to 23. červen 2021. Od tohoto dne budou muset být mobilní aplikace povinného subjektu přístupné, s čímž se pojí také zveřejňování prohlášení o přístupnosti těchto mobilních aplikací ze strany povinného subjektu.

K odstavci 4

Ustanovení vymezuje výjimku z působnosti navrhovaného zákona v podobě obsahu internetových stránek a mobilních aplikací spravovaných povinným subjektem, kterým je předtočený mediální soubor s časovou dimenzí zveřejněný před 23. zářím 2020. Navrhovaný zákon definuje mediální soubory s časovou dimenzí ve svém § 2. Směrnice mediální soubory s časovou dimenzí blíže specifikuje v bodu 27 recitálu (vizte odůvodnění § 1 odst. 3 a 4). (S ohledem na stanovený časový okamžik má ustanovení povahu přechodného ustanovení a není tudíž zařazeno mezi výjimky z působnosti navrhovaného zákona, které upravuje § 1 odst. 3 a 4.)

K odstavci 5

Ustanovení vymezuje výjimku z působnosti navrhovaného zákona v podobě obsahu internetových stránek spravovaných povinným subjektem, které nejsou určeny veřejnosti, pokud byly zveřejněny před 23. zářím 2019 a pokud neprojdou podstatnou změnou. Směrnice sice v čl. 1 odst. 4 písm. g) výslovně hovoří o obsahu extranetů a intranetů, dle bodu 34 recitálu směrnice se však jedná o typ internetových stránek. Z tohoto důvodu se do navrhovaného zákona nepřejímají pojmy „extranet“ a „intranet“, neboť je lze podřadit pod širší pojem „internetová stránka“. (S ohledem na stanovený časový okamžik má ustanovení povahu přechodného ustanovení a není tudíž zařazeno mezi výjimky z působnosti navrhovaného zákona, které upravuje § 1 odst. 3 a 4.)

K odstavci 6

Ustanovení navazuje na § 12, podle kterého je Ministerstvo vnitra povinno podávat Evropské komisi každé tři roky zprávu o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací. Předmětné ustanovení se vztahuje výlučně k první zprávě, kterou má Ministerstvo vnitra podat Evropské komisi do 23. prosince 2021. Náležitosti této první zprávy jsou vymezeny po vzoru čl. 8 odst. 5 směrnice.

K odstavci 7

Na internetové stránky spravované povinným subjektem podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) navrhovaného zákona, které byly zveřejněny před 23. zářím 2018, by v období od 23. září 2018 do 22. září 2020 nebyla aplikovatelná žádná právní úprava, která by zajišťovala přístupnost těchto internetových stránek pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu se stanovuje dvouleté přechodné období, ve kterém se uplatní právní úprava stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením (vyhláška o přístupnosti), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona, přestože tato vyhláška bude zrušena ke dni 23. září 2018.

K odstavci 8

Na internetové stránky spravované povinným subjektem podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) navrhovaného zákona, které budou zveřejněny od 23. září 2018, by v období od 23. září 2018 do 22. září 2019 nebyla aplikovatelná žádná právní úprava, která by zajišťovala přístupnost těchto internetových stránek pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením. Z tohoto důvodu se stanovuje roční přechodné období, ve kterém se uplatní právní úprava stanovená vyhláškou č. 64/2008 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti navrhovaného zákona, přestože tato vyhláška bude zrušena ke dni 23. září 2018.

K § 14

V současné době právní řád České republiky upravuje v § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 365/2000 Sb. povinnost, podle které musí státní orgány nebo orgány územních samosprávných celků postupovat při uveřejňování informací způsobem umožňujícím dálkový přístup tak, aby byly informace související s výkonem veřejné správy uveřejňovány ve formě, která umožňuje, aby se s těmito informacemi v nezbytném rozsahu mohly seznámit i osoby se zdravotním postižením. Vzhledem k duplicitě tohoto ustanovení s novou právní úpravou, bude předmětné ustanovení novelizací zákona č. 365/2000 Sb. zrušeno.

K § 15

Navrhované ustanovení souvisí se zrušením zmocnění v § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 365/2000 Sb. a zrušuje se jím vyhláška č. 64/2008 Sb., která předmětné ustanovení prováděla.

K § 16

K odstavci 1

Nabytí účinnosti navrhovaného zákona se navrhuje ke dni 23. září 2018, neboť podle směrnice mají členské státy k tomuto datu uvést v účinnost právní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí.

K odstavci 2

S ohledem na záměr, aby se od 1. ledna 2023 vztahoval navrhovaný zákon na vysoké školy, školy a školská zařízení v plném rozsahu, navrhuje se, aby ustanovení § 3 odst. 2 pozbylo platnosti 31. prosince 2022. Do 31. prosince 2022 se navrhovaný zákon použije pouze na obsah internetových stránek a mobilních aplikací vysoké školy, školy a školského zařízení, který je vysoká škola, škola a školské zařízení povinna zveřejňovat na svých internetových stránkách podle jiného právního předpisu v rámci výkonu působnosti v oblasti veřejné správy na úseku školství, vědy, výzkumu, vývoje, inovací, jiné tvůrčí činnosti a péče o děti a mládež nebo podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

V Praze dne 18. dubna 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr vnitra:
Mgr. Lubomír Metnar v.r.